

Előfizetési díj.

lekre postán vagy helyben házhoz hordva:

Egész évre	15 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra helyben	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

M jelenik mindennap, az ünnepeket követő napok kivételével.

Szerkesztői szállás:

Bel-királyuteza 28-ik szám hová a lap szellemi részét illető közlemények czimzendők.

ELOFIZETÉSI FELHÍVÁS

„KELET”

politikai és közgazdasági napilap

1875. ötödik évfolyamára.

A „Kelet” jelen évvel fennállásának ötödik évfolyamába lép. A közönség pártiasát kiérdemlendő, a közöbajnak kívánunk eleget tenni, midőn lapunkat mérsékelt áremeléssel tetszetősebb és nagyobb alakban új betűkkel állítjuk ki.

A „Kelet” előfizetési ára:

Egész évre	15 frt.
Félévre	8 „
Negyedévre	4 „
Egy óra	1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 7 kr.

A megrendelések legezelszerűbben postai utalvánnyal előírt könyvkereskedéséhez küldendők.

Nyolcz egyszerre beküldött előfizetésün tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Kolozsvár, januárban 1875.

Stein János

a „Kelet” kiadója.

Kolozsvár, jan. 6. 1875.

(L—t.) Tisza Kálmán újvi beszéde krmennyire a neveltséggel határos ellentétben álljon Tisza László e helyt a múltkor ömerletett újvi cikkével — úgy hogy álltán az a gyanu támadhat az emberben, hogy e két testvér közül az egyik az északi a másik a déli sarkon ütötte föl sátorfát — még sem e részről hívja föl kíválg érdekeltségünket, hanem inkább a közjogi oppositiora nézve elfoglalt álláspontjé illetőleg.

E nyilatkozatot, kivetkeztetve minden apárt-érdék által sugalt invectiváiból, lehetetlen úgy nem tekintenünk, mint a bírkri pontok hatodik—hetedik, vagy nem tízlik hányadik emendált kiadását s ha a „taktika” kérdésében, némi jóakarattal

A „KELET” TÁRCZÁJA.

PUNIN és BABURIN.

Elbeszélés.

Irta:

JURGENJEV JÁN.

I.

(1830.)

(Folytatás.)

Ha meg kell vallanom az igazat, úgy azt mondhatom, hogy nekem akkor az a „Russiád” tetszett legjobban. Ennek történetében egy biortatár-nő játszta a főszerepet egy őriás hős nő, kik most már nevét is elfeledtem; de emlékszem, hogy még mukkani sem mertem, s hát ann majd hideg borzongás futott végig, majd hűtlen, ha csak előjött is neve e nőnek.

Házunknál az irodalom s különösen az orosz költészet rosz hírből állott, mint azon ideben majdnem minden előkelő körben, úgy it is illetlennek s botorságnak tartották nagyarám véleménye szerint minden költsőnek sikségképp részeges bortömlőnek, vagy ostoba szmárnak kelle lennie.

Ily fogalmak közt nevekedve, tulajdonképp ellenszenvel kell vala elfordulnom Punin-t annyival inkább, mert mindig hanyagul s pikosan volt öltözködve, mi főuri szokásaimértőleg hatott, hanem annak bizon éppen ellenkezője történt: vonzalmam iránta napról napra növekedett s már a versírásban is kezdtem gamat gyakorolni; első költeményem egy sí-láda leírása volt, melyben a következő két s tetszett nekem legsikerkültebbnek:

Forog, gyorsan forog, előtűr A hang

tudunk is valamelyes módosítást, legalább mikroszkopikus vizsgálat nyomán, felfedezni benne, a baloldal eddig vitatott elveinek s az „önmegsemmisítésnek” egy sorban való hangsúlyozását még sem magyarázhatjuk másképen, mint hogy Tisza Kálmán 1875. hajnalán is csak oly Bourbon kíván maradni, mint a milyen 1867 alkotmányán vala.

A most egy éve eltemetett koalícionális ködkép fel-feltűnik ugyan ez újvi beszédben s mint a hazajáró lélek megpróbálja a győnge szívűeket kísértetni, de csak egy kis bátorság kell hozzá, hogy a kísértéttel szembeszállva egy kézlegyintéssel megint az Orcus homályába szálljon az s maradjon előttünk a mi volt: a temetői kopár tér, a sirhantok száraz kórokkal fedett dombjai.

Az átok ugyanis, mely Magyarországnak valóban parlamentarizmus kormányformáján nehezedik, éppen abban rejlik, hogy az alkotmányos pártok természetsszerű váltakozásai lehetetlenné vannak téve, mert az a párt, mely a kormány változás egyáltalán szóba jöhető esélyei szerint, a mostani többség nyomába léphetne, magát azt az alapot tagadja meg, melyen mai alkotmányunk nyugszik. A küzdelem, ennek következtében, mely 1867 óta, törvényhozó testületünkben maig folyt, nem — a dolog természetéhez képest — a conservativizmus és liberalizmus elvei körül, hanem — végeredményűleg — minden látszólagos loyaltitási ostentatiók mellett is, a forradalom és az alkotmányosság felett folyt.

A hazafi aggodalom, mely e helyzet tarthatatlanságát már csirájában belátja vala, legalább most, midőn ez abnormitás a finansziális deroutban kézzelfoghatolag tessz önmagáról tanúságot, azon reménnyel kecsegtetheté magát, hogy a válságos momentumok ama hatása most sem fog elmaradni, mely a vész idején még az önzés, még a rövidlátás embereit is a pillanatra fény sugarával ajándékozta meg s mint az ostromlott várban még az asszonyok is egri tettekre ragadtatnak: várni lehetett, hogy a mi közjogi oppositiónk is csodás erő kifejtésre fog a pillanat nyomása alatt jutni s ha öntudatlanul is, be fogja látni a kezdet tévesztett irányát, hogy, ha későn is, de még nem el késve — igaz, nem önmegtagadással, de annál nagyobb elismerésre számíthatva — az alkotmányos-

S minden dal végével úgy teszen, hogy — klang. Puninnak is tetszett a kifejezett hangutánzat, hanem különben az volt véleménye, hogy a költemény tárgya legkevésbé sem magasztos s nem képesíthet valódi költői felhevülésre.

Ah hogy mind-e költészeti kísérletek, magányban élvezett felolvasások s az együtt töltött pásztor-órák egyszerre és oly váratlanul értek véget.

Mint menyköcsapás sújtott közzénk a balsors.

A nagymama sokat tartott a szigorú rend és tisztaságra, éppen mint egy parancsai legpontosabb teljesítéséhez szokott tábornok azon korban; így megkívánta, hogy kertünket is meg lehetős rendben és tisztán tartsák.

E célra minden nőtelen parasztleányt (a házzal s földdel bírónak más nemű mezei munkát kelle végezniök) minden előregedett, vagy nehéz munkára tehetetlen parasztot s a sok számtalan házi szolgálk s szolgálók közül azokat, kik nem voltak másfél elfoglalva, időnkint összedobolták s oda állították őket gyomláni, utakat daraszolni, veteményt ágyakat csinósígtatni, kapálni sat. Egy ily alkalommal, midőn nagyban folyt a kerti munka s mindenki szorgalommal látott dolga után, nagyanyám lement a kertbe s engem is magával vitt. Mindenfelé a fák közt, a pázsintos helyeken, a víz mellett látni leheté a munkások fejr, piros vagy setétkék ingeiket kitündöklőlni s mindenfelől hallszott a gereblyék zörgése a kapák tompa kopogása, vagy az ásvál felhántó föld zaja. Végig járva a munkások sorait, nagyanyám sas tekintete észrevett egyet közülök, ki kevesebb szorgalommal látszék dolgozni mint a többi, s midőn előtte elhaladtunk, vontatra s kellelenül emelt kalapot ürödjének.

AZ ÉRTÉKESBB CZIKKEK DIJAZTATNAK.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ság igaz útjára téve lehetővé tegye nálunk is a parlamentarizmus teljes kifejlődését.

Am, a magyar örökölt átk: a vérmes reménykedés, most is hiúságnak bizonyult. Tisza Kálmán újlag meggyőződött beuntunk a felől, hogy abban a kisebbségben, melynek hazafiságában, a válság óráján, még tudtunk reménykedni, hiában bízunk, mert az még ma is inkább lovagol „elvei” vesszőparipáján, mintsem az ügyvélt nagy áldozat meghozatalával útát nyisson arra, hogy saját pártunknak a fő és alapelv által összetartott elemei a parlamentarizmus pártalakulás természetes törvényei szerint konfigurálódhassanak s a lényegükön fogva rokonszenves tényezők el- és kiválva megteremthessék azokat a pártokat, melyek az alkotmányosság fejlődésének egyedüli biztosítékai.

Tisza Kálmán ugyan is kész a koalítióra azon jelentéktelen kikötéssel, hogy a baloldaltól — elvei feladása által — az öngyilkosságot ne kívánjuk s így természetesen magunk adjuk föl a mi elveinket: magát a kiegyezést, melynek megsemmisítését „ezuttal” talán hajlandó lenne a mi „alkotmányos” oppositiónk elhalasztani, de öszinten bevallani azt, hogy azt az alapot, melyen ő maga is áll, elismeri ezuttal, még nem látja szükségesnek.

Coalitio tehát azon az áron, hogy a kiegyezés pártja maga is váljék közjogi oppositiorá!

Nos, ha itt csak egy párt öngyilkosságáról volna szó: miért ne? Legalább annál korábban bekövetkeznék a szellemi „krach” s ad oculus demonstralva lenne, hogy Magyarországon ma az egyetlen kormányképes párt csakugyan a mi pártunk. De itt nem egy párt, hanem az alkotmányosság uralmáról van szó, itt a magyar állam élete forog kockán . . .

És ha a kérdés így van föltéve; ha továbbra is e szerencsétlen párt-viszonyok tartandók fön; ha Tisza Kálmán csakugyan pártja nevében szólott és szólhatott: akkor nem nehéz a választás!

A liberalizmus, az egészséges reform ugyan ismét három esztendőre háttérbe szorul, mert előbb a haza léte biztosítandó, hogy a haza liberalis avagy conservatív kormányformájáról szó lehessen, de a felelőrség, mely a kényszer-helyzetért a jövő nemzedék előtt e jelenre súlyosul há-

Ez egy fiatal suhanc volt az italtól egészen felduzzadt arczczal s bádogyadt fénytelen szemekkel. Bö vészön-öltönye annyira el volt rongyolva s helyenként összevarrogatva, hogy alig állott már sovány vállain.

— Hát az ki ott? — kérdé nagyanyám öreg legényétől, Philippittől, ki lábujhegyen követé lépteit.

— Ki után méltóztatik kérdezősködni? — kezdé Philippits akadozva.

— Hát nem látod szamar? Azt mondom ni, ki oly mérges szemeket vet reám. Amott áll s most ismét nem dolgozik.

— Az ott . . . igen, igen . . . az a Jermil . . . az elhunyt Afanassjew Pálnak a fia.

Ezen Afanassjew Pál, ezelőtt tíz évvel házfelügyelője s mindenesé volt nagyanyámnak s nagy kegyben állott nála, de csak egyszerre kegyvesztett lett s pásztorságra degredáltatott, s még ez állomáson sem maradhatott meg, hanem addig súlyedtt mind alább, alább, míg végre egy füst-lyukba, (melyből kémény sem szolgált ki) lett száműzve s a legszűkebben s nyomorultabban élmezve. Itt váltá őt meg a halál, családjá pedig a legnagyobb inségben maradt hátra.

— Aha! — mormogá nagyanyám fogai közt — az alma nem esik messze a fájától. Jó lesz ezzel is mentől előbb végezni. Oly fickókra, kik az emberre ilyen pillantásokat vetnek s nem mernek bátran szembe nézni, nincs semmi szükségem — el velők!

Nagyanyám vissztért a házba s kiosztá parancsait. Alig telt bele három óra, Jermilt egészen utra készen vezették nagyanyámmagán-szobájának ablaka alá. A szegény fiut a siberiai telepekre voltak indítandók; a sövény kerítésen túl látni leheté egy paraszt fogatot — taligát — s rajta az elítélt szegénység holmiát. Oly időket élünk akkor! Jermil főve-

romoljék arra a Tisza Kálmánra, a ki a közjogi oppositio „elveinek” feladását 1875 újév napján is még egyjelentőségűnek nevezte pártja öngyilkosságával s arra a pártra, mely e dictiot megéljenezte!

— A kereskedelmi és vámszövetség tárgyában teendő jelentés kidolgozásával folyrást foglalokznak az érdekelte három miniszteriumban. A munkát annyira előrehaladt mindegyik miniszteriumban, hogy az összefoglalás nemskora megtörténhetik s így néhány hét múlva, de mindenesetre a jelen országgyűlés tartama alatt, a képviselőház elé fog terjesztetni a kormány jelentése.

— Az uzsora ügyében jan. 4-ikén este csakugyan megtartott az értekezlet az igazságügyminiszteriumban. Pauler miniszter elnökölt, Ghyczy megjelenésében akadályozva volt. Az elnököl miniszter adatokat terjesztett elő az ország különböző részéről, melyek sürgetőleg követelik a gyors intézkedést. Hogy kell ez ügyben valamit tenni, abban mindnyájan egyet értettek, valamint abban is, hogy az uzsora-törvény visszaállítása nem lenne üdvös gyógyszer a baj elhárítására. Korizmiacs a bekebelezett adósságokra nézve nem tartja megengedhetőnek, hogy az állam a telekkönyvi bekebelezések által mintegy assistentiát nyujtszon 30—120%-ra. Kautz e nézetet nem osztja, a maximum behozatalát nem javallja s a bajnak orvoslása végett különös jelentőséget tulajdonít a perrendtartás mielőbbi gyökeres javításának s egyszerűsítésének, hitelviszonyaink javításának a bankkérdés megoldásának előkészítése által, a hitelszervezet teljes decentralizatiójának, végre hitelintézményeink célirányos átalakításának. Möriz Pál Korizmiacsal ért egyet s a kamat-maximum megállapítását ajánlja. Veninger véleménye a Kautz és Möriz, a kamat-maximum megállapításától vár orvoslást. Csengery szolt még az értekezleten, csatlakozását fejezván ki Kautz és Weninger véleményéhez, különösen azon okból, mivel sem Wahrmann, sem azok, kik előtte a kamatmaximum megállapítását javalták, nem mutatták ki, hogy javaslatuk elfogadása orvosolni fogja a bajt s nem nyujtottak biztosítékot az iránt, hogy a megállapítandó maximális kamatláb nem változik majd minimalissá. Az értekezlet folytatja tanácskozását.

nélkül, lesütött fővel, meztiláb állott ott, kötéllal összekötözött cipőből vállára vetve; közönyös arczát, melyen sem bánat, sem kétségbeesés jele nem látszott, az urasági ház felé fordítá.

Jelentették nagymamának, hogy megérkezett az elítélt. Lassan felállt a pamlagról s az ablakhoz lépett, miközben selyem ruhájának uszálya suhogva húzódtott utána, szemé elé tartá aranyfoglaltvány szemüvegét s figyelemmel vizsgálta a száműzöttet. Rajta kívül még négy egyén volt a szobában: az udvarmester, Baburin, a szolgálattevő kozák (rendesen egy fiatal suhanc, kit kozák ruhába bujtottak s aztán mindenemű szolgálatra használták a ház körül, alkalmasint öltözéke végett nevezték őt „kozák”-nak) és én.

Nagymama elégűlten bolintott fejével.

— Nagyságos asszonyom, — hangzék most egyszerre váratlanul, a mély csend közepette egy csaknem rekedt, félíg visszatartott szózat.

Bámulva néztem körül, Baburin kipirult, csaknem kékre vált arczczal állt közelemben; bozontos szemöldöke alól két kis éles fénylő pont villogott ki . . . semmi kétség bizonynyal Baburin volt az imént szóló, ki a „nagyságos asszony” felkiáltást hallatá!

Nagyanyám is elcsodálkozva fordult vissza, s Baburinra irányzá szemüvegét.

— Ki szólott itt most az elébb? kérdé lassu hangon, orrán szürve át a szót. Baburin előbbre lépett.

— Nagyságos asszony, — szóla — én voltam az . . . ki elhatároztam . . . ! gondoltam . . . merészkedtem nagyságodnak kinyilatkoztatni, hogy igaztalaniságot követ el . . . ha méltóztat megmaradni szándéka mellett . . .

— Mit jelent ez? — kérdé nagyanyám előbbeni hangját a nélkül, hogy elfordítná szemüvegét Baburin arczáról.

— Vagyok oly bátor . . . — folytató Baburin, most már hangosan s érthetően, amily-

Hirdetési díjak:

Hatszor hasábozott gármond sor vagy annak tere 6 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknel külön kedvezményt is nyujt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppellik Alajos (Wollzeile 22.) Haasenstein et Vogler (Wallfischgasse 10.) Rud. Mosse Publicistische Bureau.

Nyiltérl czikknek

gármond sora után 25 kr. fizetendő.

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hová az előfizetések és hirdetések küldendők.

— **Ujvidéken**, mint a „Reform” értesít, a királyi ügyész erős rendőri segédlet mellett a Zasztava-féle nyomdában szoros házkutatást tartott s forradalomra s általános fölkelésre izgató plakátumokat és röpiratokat foglalt le. Az izgató irományok az ismert délszláv izgató — a Törökországból kiutásított, s annak idején a magyar határon is kitett Pelagies arkhimandritától erednek s mind Szerbiában, mind pedig déli Magyarországon terjesztettek. — A szerb fejedelem dethronizációjá s egy általános szerb forradalom e propaganda célja.

Az iskola,

viszonyában az államhoz és egyházhoz.

I.

□ Azon kérdések között, melyek az egyház és állam közti viszony meghatározásánál tekintetbe jönnek, a legfontosbak egyike azon rész kiderítése, mely a köznevelés és tanügy vezetésénél úgy az államot, mint az egyházat megilleti. Azé a jövő, ki a serdülő nemzedék kiképzését kezében tartja. Teljesen megérthető tehát, hogy az emberi közélet két legtagasb alakjának küzdelme főleg e pontra nehezkedik. Ugy az államnak, mint az egyháznak lényeges érdeke van az ifjúság művelődésében, s így mindkettőt megilleti az ahoz való hozzászólás joga. A kérdés csak az, hogy meddig terjed e jog, s mi következik belőle az iskola, a nevelés és tanítás berendezésére nézve.

Mindenekelőtt a nevelés elvitázhatlanul a család dolga. A szülők s helyettesítők első s természetes nevelői a gyermekeknek. Eredetileg övek a nevelés kötelessége, s így ők eredeti tulajdonosai mindazon jogoknak, melyek e kötelességgel, teljesítésének feltételeként, összekötve. Ha a család szélesbörű közületbe lép, akkor is legeredetibb helye marad a nevelő tevékenységnek, s minél egyszerűbb még a társadalom és szellemműveltség állapota, annál inkább a családra fog szorítkozni e tevékenység, a nélkül, hogy a közület azt felkarolná, vagy beléje elegendnék.

De azon arányban, a mint egyfelől az ifjúság művelése és tanítása iránti igények fokozódnak, másfelől a társadalom tagjai iránti kötelességének öntudatához jut, a nevelés gondozásában való részét is el kell vállalnia, a családi nevelést is a nyilvánossal ki kell egészítenie. Mert csak a társadalom alkothatja meg azon intézeteket, s gondoskodhatik azon

látni leheté, mily megerőteltetésébe kerül, nyugodtnak maradni s el nem tévesztetni szem elől a szigorú urnó iránti tisztelet megtartását — azon fiú érdekében, kit száműztetésbe akarnak küldeni, bocsánatért esekelni . . .

Nagysád azon a ponton áll, hogy igaztalaniságot követ el, mert ő nem tett semmi rozsat. Az ilyen mű intézkedések, bocsánat öszinteségemért, csak rozsat szülhetnek és elégtelenségre vezetnek . . . s még ennél roszabb dolgokra is — melyektől óvjon isten! De melyek semmi másból nem származnak, minthogy a földesur visszaél hatalmával!

— Hm . . . mondd csak, melyik iskolába jártál te? — kérdé nagyanyám kis szünet muiva, s lassan lebecsátá szemüvegét.

Baburin meghökkent. — Mit tetszik parancsolni? — mormogá zavartan.

— Azt kérdeztem tőled, melyik iskolában végeztél tanulmányaidat?

Egészen rendkívüli dolgokat beszélsz itt nekem.

— Én . . . én tanulmányaimat . . . hebegé Baburin.

Nagyanyám nem hagyta őt tovább beszélni, megvetőleg huzta fel vállát s szigorú hangon szolt:

— Elég! Mint látom intézményeim neked nem tetszenek, nem ízlésed szerintiék. Csakhogy ez előttem nagyon közömbös dolog. Jobbágyaim sorsa felett korlátlan urnó vagyok és senkinek nem tartozom számot adni arról, mit velők teszek. Hanem ahoz nem vagyok szokva, hogy valaki az én jelenlétemben merészkedjék okoskodni s oly dolgokra elegendni, mihez semmi köze.

(Folyt. köv.)

segédeszközökről, melyekre minden felsőbb oktatásnak annál inkább szüksége van, minél tovább halad a tudomány s minél nagyobb mértékben szétágazik egyes szakok változatosságába. Csak tőle indulhat ki a tanügynek czél-szerűen összefüggő szervezése és vezetése. Csak-í hatalma képes legyőzni az akadályokat, melyeket az ifjuság általános és sikeres kiművelése elé gördít sok szülőnek közönyössége, ér-telmetlensége vagy önérdeke.

E hatalom felhasználására kötelezi és fel-jogosítja ugy az önmaga, mint a hozzátartozói iránt való tekintet. Tartozik felnőtt tagja-inak avval, hogy czél-szerű intézetek s törvé-nyek által segítse őket nevelési kötelességeik teljesítésében. A nevelést igénylőknek pedig, hogy védje őket a szellemi és erkölcsi elsat-nyulástól, melylyel övök balgasága vagy lelki-ismeretlensége vajmi gyakran fenyegeti. Ön magának végül, hogy gondoskodjék jövőjéről, s a nevelés és tanításának s virágzásának leg-mélyebb alapjairól.

A mennyiben e feladat a község határai közt és eszközeivel megoldható, ennek, azon túl pedig az államnak nehezül válla. Az állam-tól kell kiindulni minden általános törvénynek az iskolalátogatás s a minden állampolgártól megkövetelhető iskolai képzettség mértéke tekintetében; tőle kell kiindulni ugy a felsőbb, mint az elemi iskolaugy egységes borenzésé-sének és vezetésének; az ő feladata gondoskodni a tanítóknak a létező szükséglet igényelte ki-képzéséről, s azon tanítványok alapításáról és fentartásáról, melyek egyfelől nemcsak helyi szükségletnek hivatvák szolgálni s másfelől az egyes községek rendelkezésére állóknál nagyobb eszközöket kívánnak meg.

S ha támogatathatják is önkényes egye-sületek mindezekre nézve az állam tevékeny-ségét, mégis soha nem helyettesíthetik, nélkülözhetővé nem tehetik azt, mert mindannyian nélkülözik a törvényes tekintélyt, mely nélkül a tanügy szilárd vezetése, a szükséges intéz-mények és rendszabályok általános keresztül-vitele nem történhetik meg.

S vajjon minő viszonyban áll mindezekre nézve az egyház? Talán magasb s régibb igé-nye van-e az iskolára, mint az államnak és a polgári községnek? Vagy ha nem ez az eset, legalább egy része a tanügynek nem tartozik-e hatalomkörébe? És ha igen, miként állapitan-dók meg jogosítványai szemközt a polgári tár-sadalommal?

BELFÖLD.

Csikszék, 1874. decz. végén.

(Iskolatanácsai gyűlés.)

(Vége.)

Különféle munkaköreiben szerzett érde-meit a csikszéki földm. felsőnépiskola rendezé-sével koronázta meg. És annál virulóbb az ügyben gyűjtött érdemeinek lombja, minél kez-detlegesebb volt ez intézmény általán a hazá-ban és minél kitűnbőbb érzékarattal s körül-tekintőbb leleményességgel oldá meg dicsősé-gesen, uttorói nehéz feladatát. Fényes lobogá-su lámpa volt ő, mely míg másoknak világít, addig önmagát emésztí meg. Közbecsilés ki-sérte életét, közrészvét halálát, áldásban él emléke.

Az elnöki kegyeletes megemlékezésnek imitt csak főbb vonásaiban reproducált szavai, az ismétlődött megdöbbenés osztatlan kifejezése követte s boldogult Korodny emléke jegyzőköny-vileg is megörökítettet.

A kegyelet ily felemelő mozzanata után a csikszéki népiskolák állapotát ismertető el-nöki jelentést hallgattuk meg. Örömmel érte-sztünk ebből iskolánk haladást jelező állapo-táról. A tankötelesek és tényleg iskolába járók közötti számokban részletesen kifejezett, arány-lag esekély különbszet is jobbadán a telepít-vényesek oldalán kérdésben feneklik, mint-hogy Csikszék havasos részeiben sok telepítv-nyes község van, ezektől pedig joggal nem kö-vetelhetni, hogy addig, míg saját földterülettel nem bírnak, állandó tanhelyiséget állítsanak és szereljének fel. Dicsérlettel említettnek a gy.-szt.-misklósi, szt.-mártoni, központi és ká-szoni járáso, mint a melyekben mind a szor-galomidő megtartása, mind a tankötelesek fel-járatása pontosnak, az iskolák pedig rendezet-teknek találhattak, ez érdemből az oroszlanrész mindenesetre az illető járási szolgabirokat, je-lestül: Ferenczy György, Becze József, Nagy József és Székely Endre urakat illetvén. A gy.-alfalvi plébános, mint az iskolaszék elnöke, az iskolát naponta felügyeli, vagy az iskola-zék tagjai által felügyelteti s az alfalvi os-kola a jó iskolák egyik mintaképe. A esoma-falvi községi bírő szintén dicsérlettel említettik. A szépvízi, dítrói járásokban kevés, a tölgye-siben tetemes, a karcsfalviban pedig legtöbb a hiány. E járásból különösen Madaras képezi az összes iskolák tömegének vonzó képeben az árnyfoltot. (A plébános, szolgabíró, községi előjáróság trias-ából melyiket illeti több meg-róvás?)

A tapasztalt hiányok a tanfelügyelő éré-lyes intézkedéseit vonták maguk után, melyek a tisztviselői kar elismerését érdemlő támoga-

tása mellett meg is termették fűvös gyümöl-cseiket.

A jegyzőkönyvbe iktatni határozott el-nöki jelentést a borszovai községi tanító válas-zásának megerősítése s a községi iskolák szá-madásainak megvizsgálására kiküldött bizott-ságok helyeslő tudomásul vett előterjesztései követték.

Ezután a következő indítványok fogad-tattak el:

a) a szolgabírák, mint iskolatanácsosok a jövő gyűlésen a felekezeti iskolák számadá-sairól is referáljanak;

b) miután a szék jövő tanévben felső le-ányiskolát állítand fel Szeredában, ennek pe-dig az alsó népiskolából kell jutalékot nyernie: az illető tanítókat utasítandók, hogy a leányis-kolákat is a törvény követelményei szerint 6 osztályra osszák be és a szerint vezessék.

Utóbbi indítványhoz különben sok szó fér. Az iskolatanácsnak a tanítói testületet képviselő egyik tagja meg is kísérelte ez in-dítvány fonakságát, melylyel a contradicciók tömkelegében tévelyeg, kimutatni; de a ta-nácskozásnak ekkor már gőzsiklőra jutott me-ne te nyugodt vitakozást nem engedett. Vagy nem contradicció-e ez indítvány akkor, midőn a tanfelügyelő jelentés személyes tapasztalatok folytán rendezett iskolákról referál? . . Vagy a tanítás tervszerű beosztása nélkül is képzehetni rendezett iskolát? . . Abszurdum. Vagy az alsó leányiskolák csak lábtól szolgálnak a felsőhöz, nem pedig önczélű intézetek? Nem contradicció-e ez is?!

László Ferencz szt.-domokosi postamester, mint iskolatanácsos jelenti, hogy a községebi iskolát meglátogatván, ugy találta, hogy fiuk és leányok vegyesen (egy fiu, egy leány) ül-nek s midőn a tanítót e nevelészetűi ferdeségre figyelmeztette volna, válaszul azt nyerte, hogy a plébános, mint iskolaszéki elnök rendelte így. A jelenvolt kerületi főesperes bizatott meg, hogy a plébánost kapacitálja, mi ha nem si-kerülne, a további eljárás önkényt következik.

R. 1.

Torda, 1875. jan. 5.

Minél nagyobb szükségét érezzük az oly honfiaknak, kiknek ernyedetlen munkásságuk, képességük és jellemsszállásdáguk a haza üd-vére s felvirágzására irányozvák: annál lesuj-tóbb a fájdalom, érzékenyebb a veszteség, melyet minden jó hazafinak éreznie kell gyerő-monostori báró Kemény Ferencz elhunytán. Ez állítás igazsága által vezéreltetve sietett vá-rosonk polgársága ma délután fél 5 órakor Kolozsvárról városunkba szállított, dicsőült br. Kemény Ferencz hült tetemei eleibe. A nagy halott koporsóját a hivatalok személyzetei, az önkéntes tűzoltók s az iparosok osztályából igen nagy számmal megjelentek vették körül s mi-után 6-tordai ev. ref. lelkesz Füzi Sándor egy emelkedett s mélyen átérzett beszédet tar-tott, harangok zúgása s a tűzoltók zenekara gyász induló mellett a veszteség sulyától meg-hatottan kísértük a magyar korona vendéglő helyiségébe, honnan még ez este tovább szál-líttatott.

Adjon isten a hazának minél több oly fáradhatatlan szorgalmu, áldásos működésű ál-lamférfiut, minő a dicsőült volt. **r.**

Szamosújvárt, jan. 4. 1875.

A „szamosújvári koresolyázó-egylet“ 1874. év december 26-án tartott rendes közgyűlésén az 1875-ik évre a tisztikar közfelkiáltás utján következőleg alakult meg: Elnök Zsombori Jó-zsef, jegyző: Simay Salamon, pénztárnok: ifj. Bánay Todor, gazda: Plasintár Ödön. Választ-mányi tagok: Vincze Miklósné urnő, Voith Miklós, dr. Gajzágó László, Péterffy Dénes, Vincze Miklós, dr. Molnár Antal, Bartalis Mik-lós, Onaciú Sándor, Nyegrutz Jenő, Bánay Károly.

Ezen a közgyűlésen egy táncvizigalom ren-dezése határozatkép kimondatott; és mint ér-tésünkre esett, a rendezendő táncvizigalom után remélhető jövedelem fele részben az egylet ré-szére; felerészben pedig a Szamosújvár sz. kir. városi és nemes bodokamegye szegényei felse-gélyezés ére lesz kiosztandó.

A bálbizottság tagjaitul megválasztattak: Péterffy Dénes, Vincze Miklós, Gajzágó Ferencz, Duha János és Gajzágó Dezső. Elnök: Péterffy Dénes.

A táncvizigalom folyó hó 30-dikára tüzet-tett ki.

A rendezendő táncvizigalom iránt már is mutatkozó érdeklődés és bizottsági tagok is-mert tapintatossága biztosan engedik himnünk és reménylenünk, hogy a táncvizigalom minden tekintetben leend oly fényes és kedves, mint a mult években volt.

Szamosújvárt, decz. 4. 1875.

A „szamosújvári társalkodó-egylet“ 1874. év decz. hó 27-én tartott rendes közgyűlésén az 1875-dik évre a tisztikar — az egy jegyző kivételével — ugyanazon személyekből alakult meg, mint a mult évben. Igazgató: Simay Sa-lamon, jegyző: Gajzágó Dezső, könyvtárnok: Mihályfy Imre, pénztárnok: Czecz Emanuel, gazda: Plasintár Ödön.

Választmányi tagok: Bogdány István, Esztergár László, Gajzágó Ferencz, Hrobonyi Pál, dr. Molnár Antal, Péterffy Dénes, Simay Lu-kács, Turcsa Manó, Nyegrutz Jenő, Lászlóffy Gábor, Paál István és Duha János.

Magyar lapok szemléje.

A „Reform“ ugy találja, hogy a né-met propaganda Magyarországon napról-napra merészebben űzi játékát, még pedig oly kiáll-batlatlan göggel, mintha mi magyarok itt ide-bazá Magyarországon nem is volnánk állam-polgárok, hanem holmi bevándorolt czigányok, vagy jött-ment sehonnaiak. Sehol a világon Magyarországot kivételével oly lapok, minők a „Zasztava“, „Albina“, „Sieb. deutsches Tage-blatt“ és ezek aszektái meg nem türetnének. A magyar kormánynak nem volt subventionált felhivatalos lapja, a berlini sajtó irodának csak Budapesten van kettő, egy magyar és egy né-met; mindkettő egy bevándorolt porosz tulaj-dona. A legujabb hely, hol a propaganda ki-tűzte zászlóját: Pozsony, hol egy „német pol-gár párt“ alakításán fáradoznak. Pozsony vá-roso képviselő testülete kárhoztatta a mozgal-mat, a „Reform“ pedig felhívja a magyar ál-lamférfiakat, hogy ne tűrjék el tovább, a mint mások galádul aláássák Magyarország jövőjét.

Az „Ellenőr“ két politikai vezér egyé-niséget lát Magyarországon, s ez Tisza Kál-mán és br. Sennyei Pál. Ő ugyan meggyő-ződvé, hogy a Tisza és Sennyei szövetségre lé-pésének nyilvános, határozott és sorompóba lé-pő ténye egymaga elégséges volna elháritani nemzetünkrol a pusztulás szegényét. Ha azon-ban ezen szövetség sem lehető, akkor a jelen országgyűlés alatt nem várhatni semmi jót (?) s a pártok egészségesebb alakulásának válas-zási eshetőségétől kell reményleni mindent. Az „Ellenőr“ a coalitionalis kormány létesítése iránti tervet nem tekinti egyébnak, mint ut-nak, arra, hogy a pártok eljuthassanak azon tέρre, hol küzdelmeikből haszon háromolnék az országra. Tisza nem gyanusítja br. Sennyeit fel-forgatással, br. Sennyei nem gyanusítja Tisztát, hogy öszeesküvésben volna a magyar kőztár-saság kikiáltására s e két egyéniségnek polgá-ri kötelessége megfontolni hidegen, vajjon az eltérő nézetek nem alsóbb rendűek-e, vagy pedig olyanok, melyek a gyakorlati meghasonulás alkalommal nem bírók. Ha a szövetség nem jönne létre, akkor ki kell tűzni a zászlót a li-beralis és conservativ párt megalakítására, azon nézetkülönbségek alapján, melyek a szövete-zés utjában állának.

Egy felhívást Tisztától, egy másikat br. Sennyeitől elégségesnek tart a választó nemzet sorakoztatására (?) Az „Ellenőr“ igéri, hogy közelebből szólni fog a conservativ pártele-mekről, gr. Andrassy külügyér állásának igé-nyeiről s arról mit tartanak teendőnek Tisza Kálmán részéről, a liberális párt alakításának ügyében. Kiváncsian várjuk mindenesetre a cikksorozat végét, mert e szövetség létrejöt-tét képtelennek tartjuk. Hiszen — mint a „P. N.“ megjegyzi — azt mind Tisza, mind Sen-yey jól tudja, hogy azon politikai elemek, melyekre egyik s másik odakünn támaszkodik, oly távol állanak egymástól, mint Makó és Je-ruzsálem, vagy ha ugy tetszik Debreczen és Esztergom.

KÜLFÖLD.

Kolozsvárt, 1875. jan. 6-án

A spanyol események kötötték le Eu-rópa figyelmét e héten. Egész váratlanul kapott királyt a nemzet s lőn a monarchia viszszaál-litva Spanyolországban. Az események minden részlete még ma sincs kellően földerítve s csak az bizonyos, hogy a Bourbon ház vissza van helyezve jogaiba s hogy Izabella exkirálynő fia XII. Alfonz név alatt legközelebb elfoglalja Spa-nyolország trónját. A váratlan esemény katonai öszeesküvés következménye. Valencia tarto-mányban Murviedroban Martinez Campos tábor-nok két zászlóalj katonával decz. 29-én kitűz-te a királyság zászlaját, a csapatok, melyek ellene küldettek szintén hozzá csatlakoztak s Martinez tekintélyes sereg élén vonult be Va-lenciazába.

Ez első eredmény után a végleges siker biztosítva volt; Serrano leköszönt az északi se-reg főparancsnokságáról, melyet Loma vett át, ki határozott alfonszista levén, maga is elfogad-ta a restauratiót. Ugyanezt tette a cataloniai és a madridi hadsereg, az összes városok hely-őrsége, a tengerészet és hajóhad. Csak egy tá-bornok akadt, a ki az eredmények hírére a csapa-tainál levő összes főtiszteket tanácskozássra hívta meg s ennek folytán azon határozatot hozta, hogy ohajtja ugyan a restauratiót, de elővigyázattal fog eljárni. Azóta különben ez a sereg is meghajlott a tények hatalma előtt. Ugyanezt tette a nemzet is; sehol vérengzés vagy öszeütközés elő nem fordult s a manar-chia kikiáltása mindenütt akadály nélkül ment végbe.

Időközben az új kormány Canovas-Cas-tillo vezetésé alatt megalakult s értesíté Izab-ella exkirálynőt az eseményekről. Alfonz ki-rály jan. 1-én utazott el Parisból a spanyol

hajóhad éléje ment Marseilleig, honnan tenge-ren fog Valenciáig utazni. Itt partra száll s az új miniszterek fogják őt fogadni és Mad-ridba kíséreni. Az ifju király a carlistáknak kegyelmet adott. Az új kormányformát Belgium-és a pápa már elismerték. Minthogy az észak-német posta már két nap óta nem érkezett, a berlini lapok nézeteit az eseményekről csak rész-ben ismerjük. Egy távirat szerint a „Nörd. Allg. Ztg.“ azon reményét fejezi ki, hogy a ki-rályság a spanyol viszonyok consolidációját elő fogja mozdítani.

Az ügyvédi vizsgák.

(Szabályrendelet az ügyvédi vizsgának módo-zataira és díjára nézve.)

(Folytatás.)

16. §. A vizsgáló bizottság elnökének fel-adata oly módon intézkedni, hogy a vizsgáló bizottság tagjai lehetőleg egyenlő arányban al-kalmaztassanak, s hogy azok a szóbeli vizsgára kitűzött határrapról eleve értesíttessenek.

Azon bizottsági tag, a ki az 5. §-ban em-lített ülésből ki van zárva, az ügyvédi vizsgá-ban szintén nem vehet részt.

17. §. A szóbeli vizsgára a jelöltek egyen-kint bocsáttattak folyamodványaik sorrendje sze-rint.

18. §. A szóbeli vizsga legalább két órá-ig tart.

Annak kezdetén a jelölt élő szóval adja elő az írásbeli kidolgozásra nyert feladványokat és azok kidolgozásainak lényegét, valamint ezek indokait.

Ennek megtörténtével a vizsgáló bizott-ság elnöke és tagjai intéznek kérdéseket a je-lölthöz, és pedig az utóbbiak az elnök által kijelölt sorban, a ki utolsó vizsgál s arra ügyel, hogy a vizsga tárgyai közül (id. t. cz. 6. §.) egy se maradjon érintetlenül.

19. §. A szóbeli vizsga befejeztével a bizottság visszavonul, s miután a jelöltnak írás-beli dolgozatait átvizsgálta és összes feleleteit bírálat alá vette: annak képessége felett szó-tűbséggel határoz, s a vizsgálati terembe viz-szatrétve, határozatát a bizottság elnöke azon-nal kihirdeti.

20. §. Ezen eljárásról minden egyes je-lőltre nézve jegyzőkönyv vétetik fel, mely azon-ban csak a vizsgáló bizottság határozatát tar-talmazza, s mely annak minden tagja által aláíratik.

A jegyzőkönyv vitelére nézve közelebbi utasítást a vizsgáló bizottság ügyviteli szabá-lyai nyújtanak.

21. §. Ha a bizottság képesítettnek ítéli a jelöltet, azt általánosán — képességi fok-ozat mellőzésével — modja ki, s az illetővel az id. t. cz. 6. §-ban előszabott esküt azonnal le-téteti, ugyaneannak igazolására pedig a követ-kező alakban ügyvédi oklevelet állít ki.

„Ő Felsége a király nevében.

„A budapesti marosvásárhelyi ügyvéd vizsgáló bizottság bi-zonyoságot tesz arról, hogy N. N. (írandó név és polgári állás) az 1874. évi XXXIV. törvény-cziknek és a k. igazságügyminiszter által az id. t. cz. 6-ik §-a alapján kiadott szabályren-deletnek utasításai szerint. . . év . . . hó . . . és . . . ki napjain az ügyvédi vizsgát kiáltotta és az ügyvédség gyakorlására általa képesített-nek találattott.

Miről, miután a nevezett a törvényszerű ügyvédi esküt letette, ezen oklevél kiadatott.

Budapestben . . . év . . . hó . . . napján. (Vége következik.)

Apró puskatüz.

— Barta Miklós honatya a „Kelet“-ben kivonatoltá ösmertettet famosus levelét, hogy annál többen lássák és olvassák, a „Magyar Polgárban“ is közreadatta és pedig egész ter-jedelmében. Az ellenzék tehát gyönyörködhetik liberalis törvényhozájában, ki a hivatalos köze-gek által kiszabott büntetés ellen specchelt ugyan, de a maga privilegiumául megtartja a pálcát. Odáig azonban a szellemi téren is qua-lificálhatta volna magát a tisztelt honatya, hogy tudja, miszerint a járásbíró, törvényhozási en-gedély nélkül, ki nem hallgathat egy képvise-lőt s hogy a mentelmi bizottság nem itél, ha-nem véleményt terjeszt a ház elé, mely ismét nem mint bíróság szerepel.

Olasz Károly városi tanácsos indítványá-ra, a városi tanács közelebből oda utasította a főkapitányságot, hogy a város által tartott tűz-oltói lovak számára a szükséges szalmát kol-dulás útján gyűjtse össze. Valóban, szerzőjéhez méltó szalmarágó indítvány.

Apropos Olasz Károly ur. A helybeli ál-lami képezdék gondnoka volt évekig, s megfor-dult a kezén 100,000 forintnál több, de gya-kori sürgetések dacára nem számolt. Végre az-tán ministeri biztos jött a nyakára s pénzt és számadást kivett a kezéből, a pénzt a har-minczadnál deponálta s az összetákolott száma-dást felvitte magával. Az állam felmentette hivatalától, de azért a városnál lehet allo-dialis referens.

A városi bizottság tekintettel arra, ho-ha tűzoltói lovak rokkant vitéze, meghatározta, hogy a szegény párákban a szuszt zabbal k-tartani. Olasz Károly ur indítványára azon-ban tanács, azon argumentum alapján, hogy tanácsos ur lovak sem kapnak zabot, megvo-ta tőlük. Ily takarékossg, a mai krachos id-ben valóban dicséretre méltó s kilátásunk het arra, hogy ha ez így halad néhány év, a város minden kölcsön nélkül építhet red-teot, vashidat stb.

„Mi rólunk mondogatja a hájlejűség, ho-ha az egerek menekítnek a sülydő hajóról“, ime Tisza Lászlórol, az erdőlyrészi ellenzék i-vezéréről, kell hallanunk, hogy Tordán nagy-gyengén áll szénája. Egyik versio szerint ugya-is Veres Dénes, az egykori főkortes, megel-gele a másnak tett szolgálatot, elvőgre ma-akarna föttjéből ssütjéből lakomázni s a jöv-választáskor jelöltként fellépni. A másik vá-tozat meg épen arról szól, hogy Tisza ur ma-ga is belátja, hogy tordai csillaga leáldozóba-van s még határozott deák-pártiaknak is aján-gatja a jelöltséget. Nő lám! még megérjül hogy e kitűnő kortes-tehetséget a magunkéna-vallhatjuk. Nem is lenne rossz.

MŰVÉSZET.

Szathmáry P. Károly képei.

(Kiallítottak a „nőgyelet“ javára a középüzeai Adler-házban)

„A művész hazája a nagyvilág;“ ezt ha-nem is tudánk, megtanítaná rá művészeit Ma-gyarország. Fájdalmasan esik minden igaz ér-zelmű hazafinak a tuat, hogy e nemzet itt a Kárpátok között, mely annyira óhajtaná ma-gát műveltnek nevezni, képtelen az anyai ház-nál eltartani művészeit. Koldusok vagyunk-e, vagy még nem fejlődött ki érzékünk a művé-szet iránt, nem szitta vérbébe a nemzet az ösz-tönt, hogy önkénytelenül megragadja lelkét a művészet csodás hatalma? Bizony mind a ket-tő. Hol van nálunk a minden tehetős ország-ban feltalálható Mecenasok serege, mely rajong-va az égi szép iránt, asztalához hívná, gazda-gon megjutalmazná, tenyerén hordozná a ha-zának szerencsés fiait, kiket a művészet örök kincsével adományoztak meg az istenek? És hol van nálunk a nép, mely csak egyszerűda-rócza van öltözve s mégis rajonként járja be egy-egy nagy város képgyűjteményeit? Nálunk az arisztokratia nem volt elég zsarnok, hogy a nép zsírján dúsagdagdág lehessen, és gazdasá-gi meg ipar-életünk nem elég fejlett, hogy zsarnokság nélkül is dúsagdagokat teremt-hessen. És a nép, az a nép, mely kellően ugyan fizetni nem tud, de mégis érzi a művé-szet becsét, bámul és dicsóit, ez a nép csak akkor sarjdzik fel nálunk, mikor katonáink tájékozni fogják tudni magukat a földabroszon.

Addig pedig jó művészek járjatok a kül-földre, hirdessétek a világnak, hogy e földön lakik egy nemzet, mely hozott annyi lángel-mét napvilágra, mint a földnek bármely nem-zete, de félre a világtól mostoha kenyerén élt meg s szegényebb, hogyssem illően eltarthat-ná saját gyermekeit.

Igen, ezt hirdetik Munkácsy, Meszöly, Ben-czur és sok mások, bámulják és szánják ben-nök és általuk a magyart.

Es itt van Szathmári P. Károly, egy el-ismert művész, egy nem mindennapi tehetség, s ő is kénytelen volt idegen országban szerez-ni magának nevet. Románia jobban megtudta jutalmazni őt, csupán művészetéért, mint mi, kiknek ez kötelességünk lett volna hazafiságból is. Most már, mint hajlott koru ember tér is-mét körünkbe, hogy felmutassa babér-koszoru-it, melyekkel külföldön tisztelték meg Ott ta-láljuk képtárában művészi vonásokkal megörö-ktive Románia fővárosát, s annak minden ne-vezetéseit, Oláhország építészetűi remekűi, nép-viseleteit, az ország fejedelmének fogadtatását, a különböző vidéken tett látogatásait, mennyivel illőbb lett volna a magyar hazához, ha öma-gát, saját fővárosát, évszázados emlékeit, né-peinek viseletét s a többek közt királya me-gkoronáztatásának különböző mozzanatait véteti ecsetre.

A magyarnak azonban egyéb rossz szoká-sai között helyet foglal az hibája is, hogy leg-kevésbé sem becsüli azt, a mi az övé; szá-mos művészünkét külföldön ismerték fel elő-ször talentumnak, magunk pedig jól megjutal-mazunk sok németet, francziát és esetet, kiket hazájukból kikergettek. Flandriai kőbör nőkel nevelgettük fel gyermekeinket, s hogy pár vonást karozol, nevétért is művész nekünk a külföldi; mint a dilettáns, kit lecsalt az élel-mes zsidó, valamely nagy művész erekléjeként fizetjük meg az inémt mázolt badarságot. Alig van festőnk, kit kezdetben méltóképen megbe-csültünk volna s ne azután kérékdünk volna nagyságunkkal, midőn már a külföld is elis-merte azt.

Dicső nemzeti önértet és várva-várt mű-veltség a ti feladatotok, hogy kigyógyítsatok bennünket e nagy betegségből.

gyünk azonban egy kis sötét Szathmári P. képcarnokában s vegyük kissé közelebbre szemügyre műveit.
(Folyt. köv.)

A „KELET” magán-távirata.
Felatott Buda-Pesten jan. 7. 10. ó. 10 p. d. e.
Érkezett, jan. 7. 10. ó. 60 p. e. d.
Tegnap Lónyay Menyhért-nél zivarnja alkalmából 79 képvisél nevében hat tagu bizottság ísztelgett s átujujtott egy alburót. Lónyay megköszönte a kitüntetést, egyetértésre, a ki-egyeztési mű erélyes védelmére buzdította a tisztelőket.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, jan. 7. 1875.
— **Kitüntetés.** Ó felsége a miniszter előterjesztése folytán Filep Sámuel volt városi főispánnak, e minőségben tett hű és buzgó olgálatainak elismerésül a harmadosztályú ékrona rendet díjmentesen adomá-nyozta.

— **Kinevezés.** A kir. igazságügyiminis-ter Graa György báni-hunyadi járásbíróági díjokot a kolosi járásbíróshoz inokká nevezte i.

— **A nagyméltóságú földmívelés-, ipar és kereskedelemügyi m. k. ministeriumnak** 1874. é. december hó 24-én 11441 szám a. két más rendelethez a postai hajtópénz az 1874. é. 1-ső felére egy 16 és egy állomás (két mtföld) után a nagyszabeni postakerületben forint 12 krajczárra lett megállapítva; fedett óráskocsi után járó hajtópénz feléré-sze, fedelért annak negyedrésze számítandó. Az ostopénz és kocsi kenőcsdíj változatlan marad. líról a közönség ezennel értesítettik. N.-Szebi 1875. jan. 2-án. A m. k. postaigaz-gatóság.

— **Lammermoori Lucia** -nak hét-írói elősása, egyike volt színházunkban a leg-élvezetesebb és legsikerültebb operai előadások-nak, meknek eddig tanui lehelünk. Fekete Ignác t ez este teljesen ura volt szép cse-n-gésü ter hangjának s leszámítva idegenszerű kifejtését mindvégig nagy hatással exequálta szerepét. Az igazgatóság, mint halljuk, szer-ződte Fekete urat s mi csak örvendeni tu-nunk a munkakérdés ily kielégítő megoldásának. Gerecsintegnapelőtt valóságos bravórral éne-kelt, anyi finomság, hajlékonyság, báj volt hangjában, hogy lebilincselte, majdnem elbű-völte a határait. Ugyanezt mondhatjuk Bodor-firól, só az egész előadásról, melynek hatása alatt ónténytelenül is gratulálunk kell az operai sík derék vezetőjének.

— **A kolozsvári zene-conservatorium** tisztújítókögyűlése a mult vasárnap azaz ja-nuár 3-n következő eredményel tartott meg: Elt. lett polgármester Simon Elek, alel-mók dr. Hintz, György, titkár Csirják Albert, gondok zenkovich Márton, pénztárnok Duha Tivadars és hangjegytárnok Schuster Károly. A kilepített legregibb választmányi tagok helyett megválatattak dr. Vályi Gábor, Szász Domo-kos, Pa Miklós és Hatfaludi István. Csakugyan ezen kögyűlésben olvastott fel helyettesített titkár Tündafir Miklós által a conservatorium-nak mu évi zenei működése és számadása is. Ezután a mint tudjuk azon határozat emel-tett ónényre, hogy ezután csak azok fognak a zene-conservatorium működő tagjainak tekin-teni, akik a conservatorium helyiségébe kitett ívre maokat alá írják, illetőleg a szabályok megtartására magokat kötelezik.

— **A vadászati jogot** Kolozsvár terü-létén, a város 6 évre egy társaságnak haszon-érbo a. E szerint már január hótól csak azok vanak jogosítva városunk területén va-dászni, ik a társaságtól arra engedélyt nyer-ek. A társas évenként 300 forint vesz be a va-dászati gért, mely jelentékeny összeg ház-társasban házagot pótol. A társaság bizto-tíva va e jog békés gyakorlatára nézre és az érvadók ellen a legszigorubb eljárás fog al-malmazni. Ki a vadászatra engedélyt akar na-gerni, obeli szándékát nyilvánítsa ki a tár-saság megbízottjánál (lakása 6-vár bástya-utca sz. bunal.)

— **A t. egyetemi kör** könyvtárának varapirta az alábbi könyvadományokat volt erenosis nyerhetni. N. m. dr. Meizner Já-ás egyetemi tanár úrtól 2 munkát. Khudi József úrtól 2 munkát. Hermann Antal úrtól munkát. Vizoli Z. Imre úrtól 2 munkát. Vóit József úrtól 22 munkát és végre K. Papp Miklós erkesztő úrtól 38 munkát; mely ne-es adományozásokért fogadják adakozó urak a válassmány nevében meleg köszönetemet. Kolozsvit, 1875 évi január hó 6-án, Petrán József, i. főtitkár.

— **Meghívás.** A egyetemi kör f. hó 10-án az vasárnap d. e. 19 órákor rendkívüli üggyűlt tartand, melyre a kört. tagjai ezen közzétett meghívotnak. Tárgyai: 1. Elnök

és gazda-ellenőr lemondása. II. Uj elnök és gazda-ellenőr választása. III. Felmerülhető in-dítványok. Kolozsvárt. 1875. január 7-én. Her-mann Antal e. i. elnök. Petrán József e. i. főtitkár.

— **A jégpályáról.** A korcsolya egy-let előre közzétett hirdetménye szerint kedden nyitotta meg a korcsolya idényt, az ígért el-lenére zene nélkül. A megnyitás ennek daczára nagyon jól sikerült, a mennyiben városunk szé-pi megjelenésük által a zene hiányát is feled-tették. — A korcsolyázókat jellemzi a „Figa-ro” utolsó számában. Az entusiasta korcsolyá-zóról többek között így nyilatkozik: „Ennek van a legrosszabb korcsolyája, ez korcsolyázik legrosszabbul és ez esik le leggyakrabban, de azért úgy mulat, mint Homéros hősei. Szalad, lökdödi az embereket, térdre bukik a pályán futó nő előtt; fölkel piszkosan, eltűri a szidál-mazást és kér ezerszer bocsánatot. Mindezt öt óra alatt s akkor hazamegy mint Páris leg-boldogabb embere. A korcsolyázó nőknek csak két faja van. Azok a kik nem szépek és azok a kik szépek,

— **A szombaton** tartandó egyetemi bála ra az egyetemi kör szolgájának öngyilkossága mi-att, kik a meghívók elhordozása volt biz-va, sokan nem kaptak meghívást, kéretnek azok, kik a mult alkalommal meg voltat hiva szí-zoskedjenek meghívottaknak tekinteni mago-kat. A választmány.

— **Akolozs doboka** megyei néptani-ró egylet „Család és iskola” czimen Várdy Károly szerkesztése alatt új lapot ad ki. A lap legfőbb célja a család által összeköttes-be hozni az iskolát; főmunkatársai: Koz-ma József és Szabó Endre. Hossu életet ki-vánunk a nemes czélú vállalatnak.

— **Értesítés.** Van szerencsém a t. kö-zönséggel tudatni, hogy a folyó hó 9-én tar-tandó egyetemi bála belépti jegyek 8. és 9-én d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig válthatók a nemzeti szálloda 1-ső szánu termében. Ugyan-ez alkalommal kaphatnak azok is meghívót, kik netalán tévedésből ahoz nem jutottak s arra igényt tartanak. Kolozsvárt, 1875. jan. 6-án. Hankó Vilmos, biz. pénztárnok.

— **A „Pesti biztosító inézet** vezér-ügynöksége részéről mai napon hozám aziránt tétetvén megjegyzés, hogy a „M. Polgár” f. ó. január 5-ki számában az újvi megváltásokról összesen szóló hivatalos kimutatásban nevezett intézet nincs külön névleg elősorolva, hanem csak a belvárosi adakozók közt foglaltatik. A városi közönség nevében ezennel hivatalosan és közönszetem mellett közlé teszem, hogy „a pesti biztosító intézet” az újvi megváltáshoz öt for-int adakozással járult. Kolozsvárt, jan. 5-én, 1875. Simon Elek, polgármester.

— **Öngyilkosság.** Konec Mihályt, az „egyetemi kör” szolgáját ma reggel a körablaká-nak keresztfájára felakasztva találták meg. A sze-rencsétlen öngyilkos derék, becsületes ember volt, egykoron vagyonos gazda, jó hiszemű hitelező-seknek és az ebből keletkező pöröknek lett ál-dozatja. Nőt és egy árva hagyott hátra.

— **A deési** ev. ref. templom kőrfala felépítési költségei fedezésére, az e czébből ala-kult consortium kezdeményezése folytán f. évi február 1-én nyereeményekkel egybekötött tánc-zígalom fog tartatni. A rendező bizottságban a közönség minden rétege képviselve van s en-nek folyán tekintettel az intéző hölgyko-szoru ismert buzgalmára, e bálhoz különös re-ményeket kötnek a deésiek s a célhoz méltó jövedelmet várnak. Belépti díj 1 frt. Egy sor-s-jegy ára külön 30 kr. Megjegyezzük, hogy a nyereeménytárgyak legesekélyebbike is a sor-s-jegy árát kétszeresen feléri.

— **A m.-vásárhelyi** árva leányház és nevelő intézetben a régi magyar szokás sze-rint, uj év első napján köszöntettek be az „an-gyalfiákat”. E jótékony intézetben jelenleg 11 árva leánya nyer teljes gondozást s a 12-re is a hely készen vár. Az intézetben rend és tisztaság észlelhető.

— **Éljen a honi ipar!** Maros-vásár-helytt — mint az „Erdély” írja — a Róthféle szent-györgy-utczai szeszgyárban közelebből egész ünnepélyességgel és hatósági felügyelet alatt indítá mozgásba Kraft Károly mostani tulajdonos azon 16 lőerejű gőzgépet, mely Dietrich Sámuel kolozsvári előnyösen ismert gépgyárának e nembem első készítménye (Ma-yer-féle constructio) Ezen 16 lőerejű gép hajt egy két kövű malmot, két gőzpumpát, egy fűrészt, egy szecskaragót, egy szaladórólót és egy csefze-keverőt. Ezek mellett a gabonát földszintről az emeletre hordja fel oly pontossággal és könnyű járással, hogy a hozzáértők nem győzik elég-gé dicsérni a gőzgép előnyös voltát, hasznos-ságát.

— **Fogoly** vadászatra a tilalmi időszak január elsejével beállt, de mégis, naponta szá-mos ily fajta vadat láthatni piacunkon. Fel-hívjuk e körülményre a rendőrség figyelmét.

— **A kegyes-tanító rendnek** az 1874—75-ik tanévről kiadott névtára szerint, a rend személyzete áll 212 áldozárból, 80 nö-vendékből, 22 ujoncz növendékből s 1 rendiár-sból összesen 315-ből. A rend kebelén kívül van 6. A rend felügyelete alatt köz-oktatásban részesült az 1873—74-ik tanévben összesen 5 ezer 326 növendék. A rendnek Magyarországon

26 háza van; a legrégebben alapított a po-dolini ház (1642) s legújabbban a nagy-bees-keréki (1846-ban). Az erdély-részek közül a kolozsvári 1776-ban, a besztzercei 1717 ben lett alapítva.

— **A Szerdahelyszék** vidékét ret-tegésben tartó hírhedt rabló Daján Juon, a rendőrség által elfogatván, Szerdahelyről a sze-beni börtönbe kísértetett szoros őrizet alatt, a mi annál inkább szükséges volt, mert e rabló már többször szökés által kerülé ki a büntető igazság kezét.

— **D.-Szt.-Mártonban** egy küküllő-megyei leánynevelde megalapításán fáradozik a nemes szívű gr. Beldi Ferenczné ó nagys. s e czébből aláírásra hívja fel a közönséget, melyre mi is kérjük.

— **Megörült erdélyi képviselő.** A képviselőház elnöke hivatalos jelentést vett, mely szerint Csipkés Lajos aranyosszéki orszá-gos képviselő, örültség jelei mutatkozván rajta, a nagy-szebeni országos tébolydába szállítottat. Csipkés Lajos középzetehetségű birtokos Aranyos-széken, ha jól tudjuk Felvinczen, alacsony, békés természetű ember s a baloldal híve. Szomorú esete alkalmából esetleg szóba kerülhet a kér-dés, ha vajjon a képviselő immunitással össze-fér-e, hogy képviselő, ha meg örtl, a képvis elő-ház határozata nélkül személyes szabadságától megfosztassék. Az illető törvényben erről intéz-kedés nincsen, arra pedig vannak az életben példák, hogy a „zaklatás” e borzasztó nemének is voltak már áldozatai, vagyis hogy ép el-méjű ember — bosszúból vagy más czélokért — örültekl elzárattak.

— **Meghívó** A középszolnok-krasna megyei tanítótestület Zilah-járási köre Zilahon, 1875 jan. 27. d. e. pontban 9 ó. az államitanító-képeze helyiségében gyűlést tart, melynek főbb tárgyai: 1. A volt jegyző körintéskől eltávozván, új jegyző választása. 2. Triff Gábor k. tanár előadása a mé-ermértékekről, különös tekintet-tel ezek gyakorlati alkalmazására. 3. Czondör Sándor gyakorlati tanító mintatanítására a 4. osztályban, az irálygyakorlatok köréből. 4. A hely-beli népiskolák megtekintése. A gyűlésre a ta-gok — kiknek pontos megjelenését legyen szabad biztos alapon reménylenünk — és az érdekelt tanügybarátok tisztelettel meghívotnak. Zilahon, január 5-én. Faluvégi Albert, elnök.

— **A „Nemere”** szerkesztését az eddi-gi ideiglenes szerkesztő Vecsey Róbert újéven kezdve végleg átvette, főmunkatárs az 1848-iki önvédelmi harcban magát kiütetett Vida László lesz, kit az ellenség jobb karától meg-foszthatott ugyan, de hazafiságtól nem. A szer-kesztő már előbb tanusított ügybuzgalma, s a főmunkatárs ismert neve és támogatása re-méljük mind inkább elterjedté teszik, ez élet-revaló élénk széklely lapot.

— **Egy debreczeni** tanuló közelebből a Debreczen felől Szoboszló felé robogó vonat elébe a sinekre feküdt s bár észrevették, a vo-natot nem bírták megállítani, úgy hogy az ö-n-gyilkos holtestén az utolsó kocsi kerekéi is át-gázoltak s feje törzsétől rögtön elvált. A sze-rencsétlen fia a bojtji jegyző fia, igen kitünő tanuló, csak e sorokat hagyta hátra kalapjában: „Ezen hulla a főiskolai kórházba szállítandó — Bonyhai Kálmán ötödik gymnásialis tanuló.” A borzasztó elhatározás oka nem tudható.

— **Alfonso** király Madridba indult. Ezt a hírt jelezte legújabbban a párisi táviró sodrony. Havannából tegnap előtt érkezett távirat sze-rint, Concha ottani spanyol kormányzó Don Al-fonzót ott is kiküldtatta spanyol királyllyá. Ser-rano a köztársaság exelnöke az északi hadtest-nél, hol négy nap óta barsány hangon állitetik, Alfonz királyt, nem érezheté magát biztonság-ban s a sereget rábizván Laserna tábornokra, Madridba sietett. De mire odaért, a spanyol főváros sem akar róla tudni semmit s a korte-sek házában már Alfonzót legitimálták a köz-társaság romjai fölé királlynak. Alfonzo minisz-teriuma, különböző elemekből alakult, ezt a czi-met vette föl: „a regensség ministeriuma.” Távirati tudósítások szerint Alfonz király min-den carlistának örökös amnestiát biztosított.

— **Chappon Lajos,** a birneves vívó-mester vezetése alatt, a helyi vívoda tagjai nagy előhaladást tanúsítanak, a mi ily kitünő szakférfiu tanítása mellett nem is lehet máské-pen. Csak azon kell csodálkoznunk, hogy da-czára e körülménynek, városunk fiataliságából alig 25—30 vesz részt a vívodában, holott meg kellene ragadják az ily előnyös alkalmat. Még nem késő, a vívodába havonként be lehet állani s a havi díj 3 frt, oly csekély, hogy va-lóban vétek az alkalmat elszalasztani.

— **A carlisták által kifosztott** „Gusztáv” hajó ügyéről a „Nord. Allg. Ztg.” következőleg ír: „A carlisták ujjabb hőstette, melyet a „Gusztáv” hajón elkövettek, végre vi-lágos körvonalakban tűnik fel. A pyrenéi hegy-ségen tuli előharczások az isten ügyének (a monarchikus elv tekintetében megszűnt már az egyedűrság) egy megfenekelett német hajó-ra, menekülési kísérlete közben és feltűzött vész-lobogója daczára a mentő csolakra s a legény-ségre tüzeltek és az elhagyott hajó szállítmányt „kirakták”, más szóval elzáskmányolták. A biz-tosító-ügynökség nem akarja a biztosítási össze-got kifizetni, mert a hajó tozón veszt ellen-ruhától játszanak.

de nem hadi sérülés és rabló megtámadás ellen volt biztosítva. A „Gusztáv” hajóra nézve azon-ban az a magasabb „biztosítás” alkalmazható, mely 1866. óta minden északi németet és 1870. óta minden németet és jogát „biztosítja”. Ma-gától érthetőnek tekintjük, hogy a német kor-mánya a jelen esetben is védelmezni fogja tudni a birodalomhoz tartozók becsületét és tulajdon-jogát.”

— **Eugenia** ex-császárnéről írja egy angol lap, hogy szorgalmasan dolgozik varró gépe mellett s azt még akkor sem hagyja el, ha vendégei vannak, még akkor is rajta van lába a varrógép vörös bársonys láblóján. Eu-genia császárnénak tudvalevőleg igen csinos lá-bascskája van.

— **Egy gibraltári** sürgöny szerint a „Cospatrik” hajó uj-caledoniai útjában elme-rült és 450 kívándorló lelte halálát a hullá-mokban.

— **Spiczli** honorárium per alatt. A Bachrendszert alatt a rendőrség politikai „ügy-nökség”-gel bizott meg egy egyént, a ki most a magyar kincstártól követeli működésének ál-lítólag ki nem fizetett és kiérdemelt 5000 fo-rintnyi díját, a melyet ő munkadíj czimén a perrendtartás értelmében sommás uton a bu-dapesti ferencz-józsefvárosi járásbíróshoz előtt akar érvényesíteni. A könyomatu „M. Híradó” azt írja, hogy keresetét több mellékelt okmány-nal támogatja.

— **Szaporaszág.** A „Bolond M” írja : A „Magyar Polgár”-ban most folyt le P. Sz. K. 500-dik fővárosi levele. Örvendünk, hogy jeles regényíróink e tövises pályán is ennyire vitte. 500-szor írta le már K. P. M.-hoz ked-ves barátom! a mely kifejezés alatt bizony-nyal nagy politikai igazságok lappangnak. Ez az 500 „kedves barátom” külön is meg fog jelenni egy kötetben mint — szerelmi levelező. Reméljük, hogy D levél után MDCCCXII és DCCCLXXXIX valamint M és MDCCCLXXXV „kedves barátom” is fog következni, s a 10,000-diket észreveendi a közönség, s mihamarabb el-következendő jubileumáról meg nem feledk ezik.

CSARNOK.

A nyári évszak korcsolyásai.

(Németből átdolgozva közli B. G.)

(Folytatás.)

Igy van ez a közönséges légygyl, az ugynevezett hús-légygyl, dongó-légygyl, fé-nyes-légygyl stb.

De az is való, hogy némely légyfaj, az imént említett rokonainál több tehetséggel bir, tud úszni, és igen jól, annyira, hogy tulajdon-kép a víz tekinthető elemének, a lég, melyben épen oly könnyen mozog, mint a vízben, reá nézve mellékes dolog. A víz reá is épen oly varázshatalmat gyakorol, mint a tengerészre, ki a szárazföldről is élhetne ugyan, de bizo-nyos inger, varázs, mindig a főléséges, nagysze-rű tengerre viszi őt.

Csak alkalmas helyet kell találnunk a pataknál, hogy e csinos, úszólábakkal ellátott kis lényeket megtaláljuk. Életmódjukról, vise-letről könnyen fölismérhetők és föllehetők, kivált tavasszal, midőn a növényélet legbujább, akkor jelennek meg csoportosan. A csöndesen mozgó vizet kedvelik. Ott, hol a patak hullá-mai kiálló kőbe csapódnak, az ellőálló nagyobb viz-mozgás, az apró sellők, e kis világoszölde színű állatkákat zavarják napfényen folytatott eleven játéklukban. Hosszu, horihorgos lábukat szétterpesztve, szárnyaikat szorosan egymásra lapítva állanak egy ideig a víz tetején; lábaik alig alig nyomulnak bele a vízbe s úgy néz-nek ki, mintha sima üveglapon, vagy — alka-lomszerűleg szőlyva — jégápolan állanának. Nem csak egy van ám ott: most megpillan-tunk egyet, amott egy másodikat, harmadikat, majd egy egész csapatot, mely a vizen elszéle-de — most már — játszik, s mindenik gyors suhanásában, egymást különféle irányban met-sző útát hagy hátra a sima vízfelületen. Gyor-san mozognak, mint a gondolat, most itt, majd ott vannak, néha úgy úgy tetszik, mintha csak alig látkuk volna, oly nagy sebességgel halad-nak; és a tekintet nem képes követni őket.

Ez azonban csupán akkor történik, midőn játék közben üldözik egymást, vagy a kellemes napfényen megkétészerezett kedélyességgel bir-nak és csaknem mint eszevesztettek, a kicsapo-gó kedvnek adják magokat. Ott, hol a hullá-mok rezgése és a sűrű képződő kis örvények legesekélyebb akadályukra sem szolgálnak, gyak-ran nyugodt, elegans, széles körökben ha-ladnak, épen úgy, m int egy kitünő korcsolyás. Különös kedvteliséssel síklnak fel, a vízfolyással szemben, aztán nyugodtan megállanak s vi-tetik magukat a lefelé folyó vízzel.

Fáradatlan mozgásukban órákig el lehet őket nézni; végre azonban ív alaku útjuk a part vagy egy nagyobb kő felé irányul. A kö-re leülnek (jobban mondva állanak), mintha el-jennének fáradva, ott maradnak, ott nyugosz-nak mozdulatlanul, hacsak fejcséjküket, vagy szárnyaikat fenik azokhoz. Többnyire a nap felé fordulva állnak ott és a sugarak érzékeny ruhájukon játszanak.

A nyugvás nem tart hosszason; nem so-kára ismét a rendes játéktéren vannak, nagy kedvteliséssel üldözik egymást és épen oly vigan fáradatlanul szaladgálnak, mint az előtt. Ver-senyt korcsolyáznak a sötét fényű, úszó vízi-bogarakkal és a nyilsebeséggel haladó vízipo-lóskákkal.

(Vége köv.)

Szerkesztő postája.

— „Oltinak” Fogaras. Már megje-lent cikkekét alig közölhetünk, de időnk sem engedí, hogy kívánságát teljesítsük. A. J. urnak D.-Szt.-M. Köszönet szívesföggéért. H. K. urnak Dobokán. A cikkről nincs tudomásunk, ha újra beküldetnék, közölünk.

KÖZGAZDASÁG.

Az aratás és a pénzügyi válság.

I.

(Folytatás.)

E becslések a többletet buzában közepes természélen szemben, az örökös tartományokban 1 ½ Magyarországon 3 ½, az egész biroda-lomban, tehát 5 millió mérőre biztosan hiszik tehetni; hasonló arányt vesznek fel rozs- és kétszeresre, és az átlagot meghaladó termést a tengerire nézve. Árpában közepes termést, zabban pedig a Lajthán tul hiányt jeleznek a melyet azonban a magyarországi termés va-lószínűleg fedezend. A mivélés alatt álló tes-tület és annak valóságos természéről szóló tábl-lázatokból kivehetni, hogy az osztrák-magyar birodalom általában gazdag gabona-kivitelre számítani jogosítva volt, még pedig annyival inkább, mert a buza és rozs minősége kitünő-nek (átlagosan 3 %-kal súlyosabb a közönséges közepsúlynál) mondható, s a mult évről ugyszólván egyszem készlet sem kapható.

E tényekhez hozzáadjuk, hogy az osztr.-magyar birodalom tíz év alatt, 1862-től 1871-ig évenként átlag 55.5 millió értékű gabona többletet vitt ki, míg 1872—73-ban 54 mil-lió értékű hiányt volt kénytelen a külföldről fedezni; a kedvező körülményeknek az idén te-hát annál fényesebb fordulatot kell vala esz-közölnök a gazdaság állapotában, ha azok né-zete helyes volna, a kik az aratástól irányadó befolyást vártak.

De nem csak az osztrák-magyar biroda-lomnak kellene azon nézet szerint ma a gyó-gyító élénkebb érütését éreznie, hanem a töb-bi gabonatermő országban is füstölni kellene a gyárok kéményeinek, peregni az orsóknek. Így kellene hogy az legyen az összhangzó jelenté-sek szerint, a melyek határozott kifejezésül egy a „Deutsche Handelsblatt”-ban közeleb-ből megjelent statisztikai átnézetet idézzük, „az 1874 dik év Európát, Ázsiát és Amerikát nem-csak gazdag gabona-aratással, hanem csaknem minden más élelmiszerek gazdag termésével is megáldotta. Az oroszországi, rumenai, fran-cziaországi és amerikai szemesgabona-aratási jelentések kitünők és örvendetesek, áll ez a rizsaratásról Indiában, a czukor-termésről több országban, nevezetesen Irhonban.” E tényekből októberben még azt a megbízható következte-tést hitték vonhatni, hogy ezen aratási áldás üzleti emelkedést okozand, a melynek mérve épen annyira fog terjedni, mint maga a jó termés, tehát az egész civilizált világra smég azon is tul. „Ezen emelkedést az üzleti élet minden részeiben érezni fogják, mert a jó ter-més jótétményében minden osztálynak egyen-lő része van. E szerencsés körülmény gazdá-szati következményei tehát, a melyeket több évi ismétlés még fokozni fog, tökéletesen ál-dást hozók.” . . . E szavakkal, a melyek to-vábbi következményeit legyen szabad elhallgat-nunk, reményt reményre tetőztek. Teljesültek-e e azok, s van-e kiltás rá, hogy a legköze-lebbi jövő meghozza ezt a fordulatot, a me-lyet mindnyájan oly élénken óhajtnak? Ekér-désre közelebbi cikkünkben felelünk.

(Vége köv.)

Felelős szerkesztő: Békésy Károly.

Nyilttér.

Cohn Laz Sams. urnak Hamburgban e számunkban közölt nyeremény-hirdetése fi-gyelmet érd-mel. Ez üzlet tudvalevőleg a leg-regibb és legszerencsésebb; a mult májusban ismét nála nyerték a főnyereményt, s már az-előtt 360,000, 270,000, 244,000, 183,000, 180,000 156,000 többször 152,000 150,000 90,000, igen gyakran 80,000, 60,000, 48,000, 40,000, 36,000, sat. márkát éró nyereményt fizetett ki, a mi által sok ember gazdag tőke-pénzessé lett. Most kevés betéttel ismét nagy tőkét, esetleg 375,000 márkát nyerhetni. Ter-jedelmes összeköttetései folytán e ház bárhol fizeti a nyereményeket, mitűn tömeges meg-rendelések várhatók, forduljon mindenki bizalom-mal **Cohn Laz Sams.-hoz Hamburgba**, mert lelkiismeretes és pontos szolgálatot várhat.

Vizsgálatok meg mindent, s tartásatok meg a jót!

(494) Számtalan esetben jönnek bizonyult s orvosi tekintélyek és magánosok által kitűntetett gyógyszerék.

Dr. Miller mohnövény-nedve.

Leghatározó szer köhögés, mellhurut, nátha, nyálkásság, rekedtség, kezdődő tüdővész, továbbá gyermekek számarhurutja ellen; eser meg eser esetben behíznulya. — Egy üvegtégely ára pecsét és használati utatissal 3 nyelven 50 kr.

Miller óvbálszama görcsök ellen.

Törvényes vegytani-clemzés szerint 1863 April 8-kiúrl a növényország leghasznosabb neméitől a legvörzmalatosban készíve erősít és ádító hatáshúrl fogva megszerve kitűnőleg ismervo a gyomor és végbél nyálkássága, emésztés hiány, gyomorgyengeség, görcsök, gyomorhátr vérlhas, puffadás és kóliká fájdalomak ellen. Eszenkívürl leghatározó és legerősebb eser hosszás és kimerítő becsérgések ellen. Tredeti, horganykupakkal, pecsét és használati utatissal 3 nyelven ellátott üveg ára 1 ft 50 Skr. Egy kisebb üveg 50 kr.

Valódi minőségben kapható Kolozsvárt BINDER K. és ENGEL J. gyógyszerészeknél.

Ezen kívül kapható még Aradon: Tonnas és társánál és N. S. Prinsend. Szászvároson: Rückernd, Báradon: Lebitzkynd, Besztzeren: Kápa F.-nél K. Fehérváron: Fröhlichnd, Csik-Szeredában: Leichnd, Dázen: Krémernnd, Fogarashan: Steinburgnd, Gy.-Útrishan: Szathmárynd, Gy.-Szent-Miklóson: Fröhlichnd, N.-Szebenben: Reistenberger F.-nél, Kézdi-Vásárhelyen: Lukitsánd, M.-Vásárhelyen: Buchernnd, Medgyesen: Hiennnd, Szamosújváron: Csuszánd, Temesvárt: Gaszner lottó gyűjtődjében. Segesvárt: Teutschnd, S.-Szent-Györgyön: Csutak és társánd, Szász-Márgenen: Dietrichnd, Brassóban: Jekelius F., Stenner F., Kugler F., Galtz G., Duschein J., Mántan T., Popovits G., Száva G. uraknál.

— Vegyműhely és központi raktár Brassóban Miller Gyula gyógyszerésznél.

(411) (4-8)
It esti-sérvben szenvedők
 Strunzenberger Gottlieb Ártatlanlátó Ható-
 rkenkedésében - Herisan (Svájc)
 gyógyepő gyógyszerrel több mint 100000
 ártatlanlátó gyógyult. Bizonyítvány és házilátó
 okosolva. Kaplathó 3 rit 90 kros empot-
 vity Strunzenberger G., valamint **Pecher**
 gyógyszerára által **Temesvárt.**

(480) (10—16)

Leszállított gyáriáron

ASZLÁN JÁNOS

üzletében Kolozsvárt.

Szándékom a tavaszi idényre üzletemet másképpen berendezni, ez okból jelenben dúsan ellátott férfi és női divat üzletemben található mindennemű kelméket leszállított gyári áron árusítok el, melyet a n. érd. t. cz. közönség szíves figyelmébe ajánlok.

Aszlán János.

[illegible]

Fontos törvénytudományi ujdonságok.

Épen most jelentek meg és Stein János
erd. muzeum-egyl. könyvkereskedésében
Kolozsvárt kaphatók :

Az új választási törvény.
Hivatalos kiadás Ára zsebkiadás alakban 30 krajczár.
Nyolczadrétben 20 kr. Postán bérmentesen megküldéssel 22 kr.

Törvénczik a ügyvédi rendtartásról.
Ára 20 krajczár.

Törvénczik a királyi közjegyzőkről.
Ára 20 krajczár.

**1875. január 1-én hatályba lépő
bírói ügyviteli szabályok.**
Nyolczadrét alakban. Ára 50 kr.

 VIDÉKI megrendeléseknél legcélszerűbb a postadíj el-
kerülése tekintetéből, a törvénczykkekért járuló összeg postautalványon
előleges beküldése.

BUDAPESTI SZEMLE.
a m. t. akadémia megbízásából. Szerkeszti Gyulai Pál.
12-dik szám. **1874 november — december.** Ára 2 frt.

A természet könyve.

Közérdekű olvasmányok a természettudományok köréből. Bernstein A.
német műve. Első és második füzet; füzetenkint 50 kr.

 E közérdekű vállalatra, mely egyelőre 20 füzetre van ter-
vezve és melyből havonként egy füzet fog megjelenni, annyival inkább is-
elvhívjuk a közönség különös figyelmét, miután e munkát belérdemen kívül
csinos kiállítás és olcsó ár is ajánlja.

Emlékeim. Jókai Móról.
Két kötet. Ára 4 frt.

Egy szív története.
egény. Két kötetben. Irta Castelar Emil. Ára a két kötetnek 2 frt.

A művészet, vallás és a természet Olaszországban.
Irta Castelar Emil. A szerző arcképével. Ára 1 frt 50 kr.

CIGARETTE.

Regény. Két kötetben. Irta Ouida. Ára a két kötetnek 4 frt.

Europa összehasonlító földleírása.
Visontay János által. I. kötet. Ára 2 frt 80 kr.

Önálló vámtérület és védvám.
Nemzetgazdasági tanulmány. Irta Szmcresányi A. Ára 80 kr.

PÁRISI TITKOK.
Irta Sue Jenő. Francziából. 15 kötet.
A könnyebb megszerzés végett e munka kötetenként **80 kron**
is **adatik.**
A nemzetgazdaságtani eszmék újabb fejlődése.
Irta dr. Weisz Béla. Ára 70 kr.

✧

 Éppen most jelent meg:

Önsegély.

**orvosi tanácsadó minden nemi betegségekben, melyek
önfertőzés, paráználkodás és elragadás követ-
keztében keletkeznek.**

Igen fontos észrevételekkel, korai tehetetlenség, megrongált idegrend-
szert, valamint a tulságos adagokban használt higany borzasztó követ-
ményeiről.

Írta dr. ERNST L. házonszenvi orvos. Több bonczatani képpel.

Ára 1 forint.

Kapható Stein János könyvkereskedésében Kolozsvárt.

Ugyan csak
Legujabban megjelentek és **Stein**
János erd. muzeum-egyl. könyv-
kereskedésében Kolozsvárt
kaphatók:

Magyarországi rendeletek
tára.
Nyolczadik folysz. 1874. Hivatalos
kiadás. Ötödik füzet. Ara 50 kr.

Idősb Robinsohn Crusoe
azásai, élményei és csodálatos kí-
ndjai. A Robinsoadok történetével
a szerző De Foe Dániel élet-
rajzával. Ara 1 fnt 40 kr.

Fáy András
redek meséi és aphorismái,
4-dik kiadás. 2 kötet egybe kötve.
Ara 1 fnt 60 kr.

Téli estvőkre!!
Épen most jelent meg
FAUBLAS
lovag
KALANDJAI.
Louvét de Courvay eredeti
francia műve után.
Ára gyönyörűt színnyomatu
borítékba fűzve 1 ft 50 kr.
 Postán bérmentes
megküldéssel 1 ft 90 kr.

Louvet „Faublas”-ját csaknem klasz-
kus regénynek mondhatni. — Egy me-
nő rohadó társadalom erkölcs-tükré, a
padalom előtti korszak állapotát és né-
met nem a buzgólkodó nemes haragjából,
han a szatyrikus cipőösségével festi, hanem
bűnök és hőnök bujavágyán és ledérse-
güggő oly naiv eredetű kedvteliséssel,
gyi minden sorban észrevehetni, hogy
írő, korának valódi szültőjé, erkölcs te-
tetében koraitsaival teljesen egyetért.
A háttér elég komor, a levegő meg van
szegve, az állam alaposzlopai inognak
társadalmi romlottság befolyása alatt. A
örkölés a levegőben van, — mert ki le-
olvasni a könyvből, hogy oly állapo-
a minők a könyvben festve vannak,
n tarthatnak.
szőző a jó társaságot rajzolja, az-az-
gügyi férjek, ledér marquisok, buja gróf-
és pikant szobaciczikusok társaságát —
ezek közt hőst, Faublas lovagot,
zeretremelőtől váosságt csményképét.
ere pazarol minden nobszlet, minden
emet, minden szellemet, szóval mind-
n erények összeségét, a melyek a régi
ezia nemest jellemzik.
ő) alakban hatol e fiatal lovag egy buja
quise házszobájába, a ki egygüttől fer-
gyönyörűkdöttől módon szedi rá, azután
almalmasan kiállott párbaj után egy fiatal

(7) Tudvalevőleg a (2-12)
456 számra
 esett a m. é. május 19-én
 ismét a
246.000 márka nagy
nyeremény
 a jelszó alatt

Isten áldása Kohnának!
Hivatalos nyereségnyelajstrom szerint nálam
eredőit: általában a m. é. május, június,
tober, november és december havában
régt huzások alkalmával **tisztelet rész-**
nyeseimnek 960,000 márkát
agy 320,000 tallért meghaladó
nyereményeket fizettem ki, a
mint ezt hivatalos nyereségnyel-
mutatások bizonyítják.
A Hamburg városolt biztosított nagy pénz
orsóls

7 millió 810,000 márkát
meghaladó összegben ismét rend-
kívül nagy és számos nyere-
nyenyei len gyarapitva: csak
2200 sorjegyet tartalmaz, s kevés
alatt 6 oszlopban következő nyere-
menyek fognak biztosan nyel-
etni: 1 nagy nyeresemenye eset
g 375,000 márká; különösen 250
er, 125,000, 90,000, 60,000, 50
er, 40,000, 36,000, 3-szor 30,000,
2-szer 21,000, 2-szer 20,000, 1-szer
10,000, 6-szor 15,000 22-szer 12,000
-szer 6,000 2-szer 4,500, 40-szer 4,000
-szer 3,600 203-szor 2,100, 4-szer 1,800,
-szer 1,200, 510-szer 600, 10-szer 360
-szer 300, 4-szer 240, 19,700-szor
22, 17,941-szer 120, 60, 4, 24 18,
és 6 márká.

A második osztály nyერeményhúzása hi-
tatosan
6. január 13-ra és 14-re
a határoza, a melyre
egész eredeti sorsjegyi ára **6** frt o. é.
fél eredeti sorsjegyi ára **3** frt o. é.
negyed eredeti sorsjegyi ára **1 1/2** frt o. é.
Ezen az államegyezimrel ellátott
eredeti sorsjegyeket árúk bérmentes
tűldése mellett, a legtióvolabb vidé-
kre is azonnal megfűldöm a t. megren-
öknek.
Hasonlólag megfűldöm t. megrendölím-
köz útán a **nyeremény lájstros-
okat és nyereményeket** pontosan
titoktartással. Terjedelmes ököfűtéseim
tán a nyereményeket mindenki lakhelyén
felveheti.
Cohn Láz. Samu.
Scoala - Hambourban Cluj
Fűtőanyag, bank és váltó-üzlet tulajdonos.

sóvár grófnő karjaiba dől, a lelk tel
len férje csupán talányokat ut es
megelégszik en passant egy szí
kecsével is, nem csinál lelki be
tapasztalatlan, a zárdából es
kült nemes kisasszonyt beavat a szer
titkaiba, s mindez nem gátolja hogy a
nem felelté érzékenyen ne so
elszakított fiatal neje után. jtozók

Faublas e mellett büszke, bátr, nagy
elvéire nézve tetőtől talpig franci
stokrata.

Louvet művében egy szóval forrad
előtti korszak erkölcsi történetét
előtt látjuk, s önként támad lenniük
meggyőződés, hogy oly állatok
közkel „Faublas“-ban találunk,
őgy végződhetek, a mint végztek, a
otíne vértesszáiban.

(10) **WILHEIM** (1-5)

valódi
csúz- és köszvény-ellenes
vértisztító tea
(tisztítja a vért csúz- és köszvény ellen)

téli gyógyításul
az egyetlen biztosan ható vértisztító szer.

A cs. k. udvari korlátnokság engedélyével az 1858 december 7-n kelt végzés alapján.

mert ezt
Europa
legelső győztekintője a legjobban

Ó c. k. felséglegm. pártos által hűnítés ellen tisztosítva
J. C. S.
márc. 23-án
37.

sikeres alkalmaták és melegek voltak.
Ezen tea az egész szervezetre igaz-
tíja; átjárja, mint semmi másféle, a
test részeit s teljesszalán folytatón átvo-
ltoz belőle minden tisztalaton körán-
g rakodást; hatása is biztosan tartós.

Gyökéresen gyógyít csak köz-
nyvet, gyermekibát s más idakt lakcs
bajt, folytonosan nemed sebeket, vami-
neai és bőrküti beteg-eket, gösöket,
a testen és arczon, bőrszennyet bu-
snyesv daganatotak.

Különös jó sikert mutat a
tea maj- és lep-daganatán, valamint ra-
nyes-bajokban, sűpőbőben, heves idag-
izom- és cüköl- fájdalmbakban, azti du-
galszorulásban, szelábajokban, aliti du-
galmban, hudaabjakban, magküti, te-
hetelenségi és terheltölös eseten na.

Szenvedések, minők görvy, mi-
rigydagadot gyorsan és gyökéresen gyó-
gyittanak a tea kiartól élvezése ált, mert
szelid olvasztó és vizelethajtó szer.

Rakás bizonyítvány, elismerő öcsésér-
irat, a melyeket kívauatn ingyen hűdök
meg, bizonyítják a fennebbi állás való-
ságot.

Ennek tanúsításául közlünk itt ebbá-
ny elismerő iratot:

Wilhelm Ferencz gyógyszerészrnök
Neunkirchenben.
Bottusán, Moldovában, márcz. 25. 1873.
Készzer hozzatán már harmadik alkalommal önnök híres Wilhelma-Idéle csosz-éköz-
vény ellenes vértisztító tejábjál, a süitán
ennék barátaitma névze jón jó siké volt,
most egyenesen önhöz foyadom, árén,
hogi a mellékletű kért, fejben nekem
azonnal té pakétót küldj, szives dák.
Tisztelettel álkázós szolgája
Nidzky Lajk,
cs. k. osztr.-magyar álnzul.

Wilhelm Ferencz gyógyszerésznek
Neunkirchenben.
Hollenstein, márcs. 31. 1878.
Fogadja legközelebb legszívesebben
köszönetem Wilhelm-főle csa. é. köz-
vény ellenes vértisztító teája gyom-
küldésért.
Nagyobbrészt magam használtam töl,
részben barátaimat és ismerőseimet is
résztesíttem belőle.

Mindezek, a kik önnök Wilhelm-
féle c.ú- és közvényellenes vértisztító-
használják, tölröklet és megbiztat, hogy
tudassam önnel jobbanlétüket s forrad-
lójukat tolmácsoljam. Különösen eng ille-
tődik mutat tel teájának használa ked-
vedő sikert; közvénybejóm eddg évan
tel minden grógyezzerrel dacolt és bá-
és közvényellenes vértisztító teáját pa-
két elhasznála után fájdalmain elnek.
Miután önnök Wilhelm-féle c. és
közvényellenes teája továbbhas: lást
jónak és üdvösek tartom, kérem, h: no-
ból még tizenkét pakétot küldeni ves-
kedjék, a minék. Ára-jed van mellete.
Tisztelettel köteles szolgálja.

Unterleutner Jaos,
bírótos.

Wilhelm Ferencz gyógyszerész nak
Neunkirchenben.
M. Schönbürg, május 5. 873.
Ismét bátorodtam kérni, hogy tudas-
Wilhelm-féle csiz- és köcsvényellen-
tisztító tejátlót két tucetet pakétot tisz-
mellett küldeni szolgatodjok. Különö-
telettel alkatos szolgája

Fröhlich,
nyugalm, erdes.

Óvás hamisítás és rászedés en.

A valódi Wilhelm-féle csúz- és könyv ellenes vértisztító tea csak **Wilhelm** csúz- és könyvény ellenes vértisztító tea, nemzatközi gyárából Neunkirchenbe, Béc mellett, vagy a hirdalokban közölt írá- rakból kapható.

Egy 8 adagra osztott, orosz-
tatásis szerint készített pakét ára 12.00

atti mélytassal együtt 1 ft. külön
 és bétárog 10 kr.
 A t. közönség kényelme tekintet
 Wilhelme-féle csiz- és kőszvény
 értéktől tén kapható még
 Kolozsvárt: Binder C. H. gy.
 Beszterczen: Tergovich és Lintz.
 Kelp Frigyesnél.
 Dietrich és Fleischernél.
 Balástával: Dániel Mihálynál.
 Gyula-Fehérvárt: Fröhlich gyógyszer.
 Biró M.-nál.
 Brassóban: Jeholius gyógyszer.
 Maros-Vásárhelyt: Bucher Miksánál.
 Nagy-Bánán: Haracek gyógyszer.
 Nagy-Szajón: Milde Adolf meg.
 Budán: Vlassek Ede gyógyszer.
 Pesten: Török József gyógyszer.
 Tadmayer és társánál.
 Wagh Lejosánál.
 Románban (Moldova) Dányi József
 gyógyszer.
 Fehérvárt: Teusch J. B.-nél.
 Füzit L-nél

(9—*)

FIREBRUANN.

Apfel- u. Birnen- u. Pflaumenschnitzwerkzeuge
1. Platte 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.
Verkaufungs-Nachricht.
R. 1.20.
Ausverkauft-Beschreibung.
Bierprüfer 20 fr.
Limoneglascher 30 fr.
Gewürzbüchse R. 1.20.
Nähtisch-Rahmen 10 fr.
Essenz-Körbe R. 1.20.
Gläserträger 30 fr.
Savanne 20 fr.
Reise-Uhr mit Wecker R. 1.
1000 Stück Siegelmarken R. 1.00
500 St. Siegelmarken R. 1.20.
Andenken von Wien 30 fr.
Handlaterne 30. 40. 50. fr.
Ballfächer, groß 10. 20. fr.
1 Paar grosse Kaffeeshalen 10 fr.
6 Stück Kaffeeelben und verzinntem
Wiedel 15 fr.
6 Stück Speisefässer 25 fr.
Waschtellen 40 fr.
Waschpulver 1 Pfund 30 fr.
Zaubernadelbüchse 35 fr.
Einfademaschine 5 fr.
1 Sicherheits Schloss 10 fr.
1 Kaffeetasse 10 fr.
1 Cylinderschutzhelm 5 fr.
1 Strickkorbchen 10 fr.
1 Portemonnaie, groß 10 fr.
1 Augenschirm 25 fr.
1 Nussknacker 25 fr.
K. k. pat. Milchzieher 60, 70 fr.
Echt engl. Selbstklystier R. 3.
Echt engl. Krampf-Strümpfe
R. 2.50, 3.
Echt engl. Schlaf-Sitzpolster
R. 3.50, 4, 5.
Um 5 kr. Brennmaterial, 1 ganzes
Tag zum Heizen. Ein solches Decimo-
bil-Bügeltuch kommt während dem Koch-
en für Geld R. 3.40.
Einzige Hilfe f. Lungenleidende.
Der Respirator, erzeugt bei jeder Ent-
leerung eine gleichmäßige, reine, warme
Luft, per Gläs R. 1.50, 2, 2.50, mit
Gürtel.
Für jeden Haushalt 1 Centrifugal-
pumpe, Tragfähigkeit bis 10 Pfund, per
Stück R. 1.80.
Maß und franco.
Vorverkauf angesehener Mobilität.

(504) (6—8)

Technikai mészga-árúkat,
mint mézgalapok, zsinorok, palacz-
kok, tömlőszelencze- és mannirch-
gyöngy, kaucsuk-tapas, bor-, sör-
főző- és víztömők, kendertömők,
durvák és elkészítvék, vetőgép-töm-
lők, továbbá borszivattyúk, ruhafa-
csaró-gépek, valódi monfalconi dohot,
ajánl

Sachs Henry, Bécsben,
Stadt, Giselastrasse 3.

(9) (2—8)

Eladó ház.

a búzautezában 14 sz. alatt
egy szilárd épületű-ház, mely
5 szoba, konyha, pincze,
kút, istálló, szekér és faszin-
és külön udvarral van ellátva,
örökaron eladó. Értekezhetni
Csikí József úrral
bel középútcza 19 szám alatt.

1897. november és december havában
 rént húszak alkalmával tisztelt rész-
 nyeseimnek 900,000 márkát
 gy 320,000 tallért meghaladó
 yereményeket fizettem ki, a
 int ezt hivatalos nyerevény-
 mulatások bizonyítják.

A Hamburg várostól biztosított nagy pénz
 sorsolás

7 millió 810,000 márkát
 meghaladó összegben ismét rend-
 vili nagy és számos nyere-
 vennyel lön gyarapítva; csak
 2200 sorjegyet tartalmaz, s kevés
 alott 6 osztályban következik a
 nyemények főgnak mindenki nye-
 rmetini: 1 nagy főnyeremény nye-
 g 375 000 márkát; különösen 250
 r, 125 000, 60 000, 60 000, 50
 r, 40 000, 36 000, 3-szor 30 000,
 2-szer 24 000, 2-szer 20 000, 1-szer
 15 000, 6-szor 15 000, 22-szer 12 000,
 2-szer 6000, 2-szer 1800, 40-szer 1000,
 3-szor 600, 203-szor 240, 4-szer 150,
 200, 200, 510-szor 60, 10-szer 360,
 7-szer 300, 4-szer 240, 19,700-szor
 12, 17,941-szer 120, 60, 48, 24 18,
 2 és 6 márká.

A más-dik osztály nyerevényhúzássa hi-
 talosan.

1. É. január 13-ra és 14-re
 a határozza, a melyre

egész eredeti sorsjegy ára 6 frt o. ó
 fel eredeti sorsjegy ára 3 frt o. ó,
 negyed eredeti sorsjegy ára 1 1/2 frt o. ó.
 Ezen az államezimerrel ellátott
 edeti sorsjegyeket árak bérment
 kúldése mellett, a legtovábbal vidé-
 kre is azonnal megküldöm a t. megren-
 öknek.

Hasonlólag megküldöm t. megrendelőim-
 húzas után a nyerevény listro-
 kát és nyerevényeket pontosan
 titoktartással. Terjedelmes összehűtéseim
 a nyerevényeket mindenki lakhelyén
 felveheti.

Cohn Láz. Sams.
 Hírescoala - Hamburgban